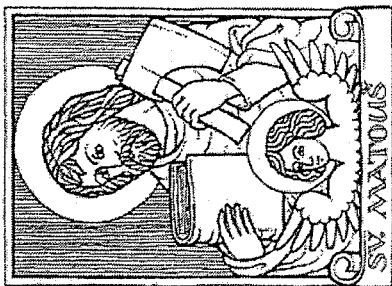

MATOUŠ

ČÍSLO 65

Čas adventní 2009

Občasník farního společenství Fryšavy a Sněžného.

PŘIBLÍŽIL SE NÁM ADVENT

Již jen čtyři týdny a máme tu vánoce. Již skoro ano, ale ještě ne. Abychom dokázali vánoce prožít ve vnitřní spokojenosti a aby zavládla rodinná pohoda, je třeba se také zastavit v tomto uspěchaném čase a vnitřně se připravit.

Advent je časem očekávání něčeho velkého – příchodu Spasitele na tento svět. Adventem nás provází postava Jana Křtitele. To je další prvek adventu – pokání. Jan Křtítel nás vybízí k pokání a očistění srdce.

Vzpomínám si, jak nám říkal v semináři náš spirituál, nynější biskup, Mons. Pavel Posád, že advent je časem očekávání. Advent přirovnal ke kapesnímu zloději, který čeká na svoji příležitost v přeplněném obchodě u eskalátoru. Zloděj ví, že jistě přijde někdo, kdo nebude dávat pozor na svoje věci a on se dočká své kořisti.

My víme, že přijde ten vrcholný den, den příchodu našeho Spasitele Ježíše Krista.

Advent je dobou příprav, očekávání. Ještě ne čas vánoční. Advent je třeba prožít postupně. Musíme prožít advent v očekávání a ne ihned jak zapálíme první svíčku na adventním věci, zpívat koledy.

Nenechme si vzít svůj advent. V dnešní době není jednoduché zamítnout svůdnou reklamu, ale jestliže se nám to povede, potom i vánoce budou pro nás vrcholem a ne jenom další epizodou.

o. Jiří

Přehled bohoslužeb:

Fryšava:

Neděle 8:45 hod.

Středa 18:00 hod. dětská

Pátek 18:00 hod.

Sněžné:

Neděle 10:30 hod.

Čtvrtek 18:00 hod. dětská

Krásné:

Sobota 17:00 hod.

BENEDIKT XVI. - adventní promluvy

Je dnes ještě udržitelné učení o prvotním hříchu, jak tradičně předkládá církev? Dnes a denně slycháme zprávy tiskových agentur o nespravedlnosti, násilí, lžích a nestoudnostech. Může být člověk vysvobozen z moci tohoto zla?

Zabýváme se dnes vztahem Adama a Krista, jak jej nastínil apoštol Pavel ve svém listu Římanům. Ten předal církvi podstatu učení o prvotním (též dědičném) hříchu. Už v prvním listu Korintánům v souvislosti s vírou ve zmrtvýchvstání staví proti sobě našeho praotce a Krista: „Jako totiž pro spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. První člověk, Adam, se stal živou bytostí, poslední Adam však bude oživujícím duchem.“ (1 Kor 15,22). V listu Římanům (5,12-22) Pavel sleduje dějiny spásy od Adama k Mojžíšovi a dále až ke Kristu.

Pavel poukazuje na Adamův hřích právě proto, aby vyzdvihl nezměrný dar milosti v Kristu.

Co nám říká zkušnost

Jako lidé dnešní doby se musíme ptát: Co je ten prvotní hřích? Co učí apoštol Pavel a církev? Mnozí si ve světle evolučních dějin myslí, že pro učení o prvotním hříchu už není místa.

„Ale na jedné straně člověk ví, že má činit dobro, a ve svém nejhlubším nitru by tak také rád činil. Současně však cítí puzení konat opak, dát se cestou egoismu, násilí, dělat jen to, co se mu zlíbí, třebaže ví, že je to proti dobru i proti bližnímu. Pavel to vyjádřil takto: „Jsem si vědom, že ve mně, to jest v mé lidské přirozenosti, dobro nesídlí. Vůli sice mám, ale dobro konat nedovedu. Neboť nekonám dobro, které chci, nýbrž dělám zlo, které nechci.“ (Řím 7,18-19). Tento vnitřní rozpor naší existence není žádná teorie, denně ho zakouší každý z nás. Kolem sebe vidíme neustále převahu této druhé vůle. Stačí si připomenout zprávy tiskových agentur o nespravedlnosti, násilí, lžích a nestoudnosti. Vidíme to každý den, taková je skutečnost.

Z této moci zla vzniká v dějinách lidstva proud nepravosti, který otravuje dějinnou scénu. Velký francouzský myslitel Blaise Pascal mluvil o jakési „druhé přirozenosti“, která překrývá naši původní dobrou přirozenost. Působením oné „druhé přirozenosti“ se zlo jeví člověku jako něco normálního. Zdá se, že se zlo stalo druhou přirozeností. Takový rozpor v člověku, jakož i v dějinách lidstva musí i dnes probouzet touhu po vykoupení. Lidská tužba, aby se svět změnil, je stejně všudypřítomná jako všechny přísliby nastolení spravedlnosti, míru i dobra, I v politice všichni mluví o nutnosti proměny světa, aby se svět stal spravedlivějším.

Dvě ideologie beznaděje

V lidských srdcích i v lidských dějinách existuje moc zla, to nelze popřít. Odhlédneme-li od křesťanské víry, nacházíme v dějinách myšlení vysvětlení s různými variantami. Podle něj samo bytí v sobě skrývá dobro i zlo. V antickém myšlení zahrnovala tato představa názor, že existují dva prapůvodní principy: princip dobra a princip zla. A rozpor v naší vlastní existenci pak odráží protikladnost oněch dvou principů.

V nové ateistické představě světa se stejná vize znovu vrací v nové podobě. Předpokládá se, že bytí jako takové v sobě zahrnuje dobro i zlo. Zlo je právě tak původní jako dobro. Proto moderní myšlení vede ve svém důsledku pouze ke sklíčenosti a cynismu.

Světlo – temnota

Zlo existuje. Oproti zmíněnému konceptu – pro nás málo útešnému – nám víra říká, že existuje tajemství světla a tajemství tmy.

Víra nám praví, že neexistují dva principy, princip dobra a princip zla, nýbrž jeden jediný princip – Bůh stvořitel. Je to princip dobrý, vylučně dobrý, bez jakéhokoli stínu zla. Proto ani bytí není směsí dobra a zla. Bytí jako takové je dobrem. Proto je dobré být, proto je dobré žít.

Následuje tajemství temnoty, noci. Zlo nepramení ze samotného zdroje bytí. Pochází ze zneužití svobody a nedostatku dobra, světla.

Jak by to bylo možné? Jak se to stalo? To je ve tmách. Zlo není logické. Bůh a dobro jsou logické, jsou světem. Zlo zůstává tajemstvím. Člověk si je představoval pomocí velkých obrazů, jako například toho ve třetí kapitole První knihy Mojžíšovy s vizí dvou stromů, hada a hřešícího člověka. Je to velkolepý obraz. Dává nám tušit, avšak nemůže vysvětlit to, co je samo v sobě nelogické. My tušíme, ale nerozumíme.

Vzápětí k nám však přichází tajemství světla. Boží světlo je mocnější. Proto může být zlo přemoženo, proto může být lidský tvor zachráněn. Kniha Moudrosti praví: „Vždyť Bůh smrt neučinil, ani se neteší ze zahynutí živých; stvořil totiž všechno, aby to bylo, čemu dal na světě vzniknout, určil k spáse.“

A konečně poslední bod: Nejen že lze člověka spasit, nýbrž on už je skutečně spasen. Bůh se spásou začal – v lidské osobě vstoupil do dějin. Proti zdroji neustálého zla otevřel zdroj čirého dobra. Kristus ukřížovaný a zmrtvýchvstalý, nový Adam, míří proti kalnému toku zla proudem světla. A tento proud je přítomen v dějinách: vidíme světce, veliké i malé, prosté věřící. Vidíme, že proud světla vycházející z Krista je přítomný a že je silný.

Věříme a očekáváme

V mluvě církve má slovo advent dvojitý význam: přítomnost a očekávání. Přítomnost je světlo, Kristus je nový Adam, je s námi, v našem středu. Světlo již svítí a my máme otevřít oči i srdce, abychom je uviděli a vstoupili do jeho proudu. A především máme být vědci za to, že Bůh coby zdroj dobra vstoupil do dějin. Advent je i očekáváním. Proto se vždy v adventním čase modlíme s Božím lidem: „Rorate, coeli, desuper – Rosu dejte, nebesa, shůry!“ Naléhavě

že za všechno, co se v něm děje, je odpovědný laskavý a milující Bůh?

Pravděpodobně si neříkáme: „Proč trpí ti naprosto nesobečtí lidé, kteří neudělali nikdy nic zlého?“ Protože takových lidí asi tak mnoho neznáme. Ale zřejmě se často ptáme, proč musí náhle čelit útrapám, bolesti a tragediím obyčejní lidé, milí přátelští sousedé, nijak zvlášť dobří ani zlí. Kdyby na světě byla spravedlnost, určitě by si to nezasloužili. Nejsou o nic horší než většina ostatních, které známe, proč to mají v životě o tolik těžší?

Proč obyčejní lidé jako my a nám podobní musí nést neobyčejně těžká břemena zármutku a bolesti?

Jeden způsob, jak se lidé v každé generaci snaží vysvětlovat si smysl utrpení na tomto světě, vychází z předpokladu, že si zasloužíme, co se nám stalo, že naše neštěstí přišlo jako trest za naše hříchy.

Z jistého hlediska je poměrně lákavé věřit že zlé věci se lidem stávají proto, že Bůh je spravedlivý soudce, který jim dává přesně to, co si zaslouží.

Myšlenka, že Bůh dává lidem, co si zaslouží, že naše poklesky jsou příčinou našeho neštěstí, je pohodlné řešení problému zla, ale vytváří pocit viny tam, kde k němu není důvod. Neodpovídá to naší zkušenosti.

Aniž by k tomu měli pádný důvod se lidé snaží ospravedlnit smrt a tragedie, které má Bůh seslat na nevinné oběti.

Může nás utrpení poučit? Může někoho vyléčit z jeho chyb a udělat z něho lepšího člověka? Někteří věřící lidé, kteří se domnívají, že Bůh má své dobré důvody, aby nás nechal trpět, uvažují, co by takové důvody mohly být. Toto jsou slova jednoho z učitelů naší doby: „Utrpení přichází, aby člověka zúšlechtilo, aby očistilo jeho myšlenky od pýchy a povrchnosti, aby rozšířilo jeho obzory. Zkrátka smyslem utrpení je náprava toho, co je v osobnosti člověka špatné.“

Stejně jako rodiče musí někdy potrestat dítě, které milují, pro jeho dobro, tak Bůh musí trestat nás. Rodiče, kteří odvedou své dítě z rušné silnice nebo mu odmítnout dát cukroví před večerí, nejsou zlí nebo trestající nebo nespravedliví. Jsou jenom všímaví a odpovědní. Někdy rodiče musí dítě potrestat výpraskem nebo zákazem, aby mu dali ponaučení. Dítě si může myslet, že je mu svévolně odepráno něco, co ostatní děti mají a může se divit, proč milující rodiče

zacházejí tímto způsobem, ale to je uvažování dítěte. Až dítě dospěje, pochopí, že to bylo moudré a nutné.

Někteří tvrdí, že podobně s námi jedná Bůh, jako moudří a milující rodiče se svým naivním dítětem. Chrání nás, abychom si neublížili, odepře nám něco, co chceme, občas nás potrestá, abychom pochopili, že jsme se dopustili nějaké závažné chyby, a trpělivě snáší naše záchvaty vzteku na jeho „nespravedlnost“ v pevné víře, že jednou dospějeme a pochopíme, že to všechno bylo pro naše dobro. „Vždyť Hospodin domlouvá tomu, koho miluje, jako otec synu, v němž našel zalíbení.“ (Přísloví 3.12)

Všichni jsme četli o malých dětech, které byly ponechány okamžik bez dozoru a vypadly z okna nebo spadly do bazénu a zemřely. Proč Bůh dovolí, aby se něco takového stalo nevinnému dítěti? Nemůže to být proto, aby dítě něco naučil. Než by se z toho mohlo poučit, bylo by už mrtvé. Má to naučit rodiče a vychovatele, aby byli opatrnější? To je příliš banální poučení, aby se za ně zaplatilo životem dítěte. Má to z rodičů učinit citlivější, soucitnější lidi, kteří by si na základě této zkušenosti více vážili života a zdraví? Má je to přimět, aby se podíleli na vytvoření nových zásad bezpečnosti, a tak zachránili stovky budoucích životů? Cena je stále příliš vysoká, příliš malý ohled se bere na hodnotu lidského života. Proč by měl Bůh zmrzačit život někoho jiného, aby prohloubil její citlivost?

Jestliže nemůžeme uspokojivě vysvětlit utrpení tím, že jsme dostali, co si zasloužíme, nebo že je to „lék“ na naše chyby, můžeme přijmout výklad, že jde o zkoušku?

Všechny reakce na životní tragedie, o nichž jsme se zmínili, mají jedno společné. Předpokládají, že příčinou našeho utrpení je Bůh, a snaží se pochopit, proč Bůh chce, abychom trpěli. Nebo je snad Bohu jedno, co se s námi děje? Jsou mnohé odpovědi, ale žádná nebyla uspokojivá.

Může však existovat ještě jiný přístup. Možná nám Bůh nechce působit utrpení. Možná se to stává z jiného důvodu, než z vůle Boží. Žalmista píše: „Pozvedám své oči k horám. Odkud mi přijde pomoc? Pomoc přichází od Hospodina, on učinil nebesa i zemi.“ (Žalm 121,1n) Neříká „bolest mi přichází od Hospodina“ nebo „trápení mi přichází od Hospodina“. Říká „Pomoc mi přichází od Hospodina“.

prosíme: Přijď, Pane Ježíši a posiluj světlo a dobro! Přijď tam, kde vládne lež, bezbožnost, nespravedlnost! Posiluj ve světě dobro a pomoz nám, ať se staneme šířiteli tvého světla, strůjci pokoje, svědky pravdy! Přijď, Pane Ježíši!

Z Perspektiv č. 2. 2008.

NAD SYMBOLIKOU ADVENTNÍHO VĚNCE

Dotaz: „I když nechodíme do kostela, naše rodina si pravidelně kupuje adventní věnec. Zajímá mě, odkud zvyk zdobení věnců přišel. Taký bych rád věděl, zda se věnec může podle křesťanů zdobit a zapalovat libovolně, či zda se musí dodržovat nějaká pravidla.“

Zatímco je advent považován za začátek církevního roku někdy od 10. – 11. století, první adventní věnec zavěsil teprve roku 1839 kněz a pedagog J.H. Wichern v sirotčinci v Hamburku. Šlo o kolo vozu, na kterém bylo celkem 23 svíců, z toho 4 velké bílé a 19 malých červených. Byl to vlastně jakýsi kalendář pro prosincové dny před Štědrým dnem. Každý den se obřadně při krátké pobožnosti zapálilo o jednu svíci více. Jak ubývá přirozeného denního světla, přibývá světla svíců – až do vánoc, kdy se slaví narození Ježíše Krista. Později se kolo začalo zdobit jedlovými ratolestmi. Zvyk adventního věnce (se čtyřmi svícemi) se šířil do sousedních zemí. O něco později i u nás a postupně se věnec stává běžnou výzdobou.

Ve zdobení adventního věnce se uplatňuje bohatá symbolika, která něčím tkví už v předkřesťanské době: v kruhu byl spatřován symbol slunečního koloběhu, zlaté stuhly věnce obrazy sluneční barvy. Křesťanství tuto symboliku „pokřtilo“ – vztáhlo ke Kristu. Zatímco římská pohané slavili o zimním slunovratu zrození nepřemoženého boha Slunce, začali římská křesťané slavit narození Krista, který je pro ně *sluncem spravedlnosti*. Boží Syn je spravedlivý a jako takový mohl přinést ospravedlnění i lidem. Zelený věnec symbolizuje vítání vzácného příchodního. A počet hořících svíců na věnci udává, jak daleko již advent pokročil.

Protože jde o lidový zvyk, nepředpisuje církev, jak má být adventní věnec zdoben. Podle některých má být stuha červená, v barvě Kristovy krve. Jiní používají fialovou stuhu, s výjimkou té pro třetí neděli adventní, protože při ní se používá růžová liturgická barva. Znamená radost, že advent už je za polovinou a Vánoce blízko.

Jenže ne vždy se podaří sehnat fialovou stuhu, fialové svíce a k tomu ještě jednu růžovou. Což vůbec nevadí. Ale vadí, když adventní věnec používáme jen ze zvyku, místo abychom rozzhání jeho svíce využili k advent modlitbě. Nezabíjeme adventní čas předvánočním shonem, nepodleháme reklamě, kterou na nás dotírají „Santa Claus“ či „Děda Mráz“. Ten první je z Ameriky, o tom druhém můj kolega říkával: „*Děda Mráz není náš, je to ruský šmelinář.*“ Ježíš Kristus pochází z Izraele a je spasitelem všech.

P. Zdeněk Demel, SDB, vyučující liturgie
na TF JČU v Českých Budějovicích

PROČ SPRAVEDLIVÍ TRPÍ ?

To je otázka zásadního významu: Proč se zlé věci stávají dobrým lidem?

Něštětí, které postihuje lidi, není problém pouze jejich rodin. Je to problém každého, kdo chce věřit ve spravedlivý a poctivý svět, v němž se dá žít.

Nutně vyvolává řadu otázek týkajících se dobroty, laskavosti, a dokonce samotné existence Boha.

Jsem rabín šesti set rodin, tedy asi dvou a půl tisíce lidí. Navštěvuji je v nemocnici, sloužím jim při pohřbech, snažím se jim pomáhat v bolestných chvílích jejich rozvodů, neúspěchů v zaměstnání, v potížích s dětmi. Sedím a poslouchám, jak mi vyprávějí příběhy nemocných manželů a manželek, senilních rodičů, pro které je dlouhý život spíš prokletím než požehnáním, o lidech, které mají rádi a kteří jsou zrcem bolesti. A já je mám ujišťovat, že život je spravedlivý a že Bůh dává lidem, co si zaslouží a co potřebují. Ti nepraví lidé často onemocní, ti nepraví prožívají bolest, ti nepraví umírají mladí.

Také já otevírám ráno noviny a mé oči spočinou na vždy nových případech, které jsou v rozporu s myšlenkou, že svět je dobrý. Nesmyslné vraždy, mladí lidé usmrčení při autonehodách na cestě na svatbu, nebo při návratu domů z promoce. Když si tyto příběhy přidám k osobním tragediím, které znám ze svého okolí, musím si položit otázku: mohu v dobré víře dál říkat lidem, že svět je dobrý a

Je možné, že Bůh nezpůsobuje zlé věci, které se nám stávají. Je možné, že nerozhoduje, ve kterých rodinách se narodí postižené dítě, ale je naopak připraven jim a nám všem pomoci, abychom se se svými utrpením dokázali vyrovnat, pokud překonáme pocity viny a hněvu, které nás od něho vzdalují. Je možné, že ptáme-li se „Jak mi to Bůh mohl udělat?“, je to špatně položená otázka.

H. Kuschner: Proč se zlé věci stávají dobrým lidem. Portál 1996.

K ROKU KNĚŽÍ

Páter Vrba z Jiráskova F.L.Věka, roznášející ve svém plášti po venkově české knihy? Nebo Páter Koniáš, pálíci na hranici (české) knihy? Podivná postavička potříhlého faráře z českých veseloher? Nebo modernější statečný farář (Bolek Polívka) nebo kolaborující farář (Jiří Lábus) v Michálkově filmu Zapomenuté světlo? Jaké mají u nás lidé představu o knězi? A o nás, kdo žijeme v církvi. Jakou představu o knězi bychom rádi viděli u druhých? A jakou máme sami?

Rok kněží (19.6.2009 – 19.6.2010), vyhlášený papežem Benediktem XVI. nás může k těmto otázkám vést. Ale měl by nás vést dále. Zkusme to zcela obyčejně. Kněz je jedním z nás. Přesto je však pravda, že má své nezastupitelné místo. Ale biskup svatý Augustin řekl už dávno svým křesťanům. „Pro vás jsem biskupem, s vámi jsem křesťanem.“ Kněz je knězem pro druhé, ale s těmi kterým slouží, je člověkem a křesťanem. Proto od něho nemůžeme čekat ani trvalé nadlidské výkony, ani vždy dokonalé křesťanství.

Tím nemá být řečeno, že se máme u kněze spokojit s laciným konstatováním „vždyť je jako každý z nás“. Mělo by nám to připomenout, že kněz je někým, kdo je jako každý člověk, na cestě. U křesťana je to především cesta víry, ale právě tak cesta každého lidského zraní, někdy dokonce bloudění.

Papež Benedikt dal Roku kněží téma „Věrnost Kristova, věrnost kněze“. Věrnost Kristova je jistotou, pevnou skálou. Křesťanský život není jen nějaké „příkladné chování na scéně světa“. Je to cesta, na které člověk poznává Krista, snaží se ho následovat, roste v poznání a důvěře. Každý křesťan, kněz i laik, má tento úkol.

Křesťanský život je také sdílením víry a vzájemnou pomocí k následování našeho Pána. Proto by bylo možné přijmout papežovu výzvu k prožívání roku kněží jako výzvu k plnějšímu sdílení víry na cestě života. Abychom jen nesnili o ideálním faráři, kaplanovi či biskupovi, ale na společné cestě si navzájem pomáhali k tomu, aby věrnost Kristova podnětovala a upevňovala v našich životech naši věrnost.

Máme-li dobře prožít Rok kněží, je důležité, abychom jej prožívali jako církve. Tedy jako Kristovo tělo, které má mnoho různých údů, z nichž žádný není zbytečný a všechny si mají navzájem pomáhat, jak doporučoval už křesťanům v Korintě svatý Pavel (1 Kor 12,12-24).

P. Aleš Opatrný

SVATÝCH ANDEŮ STRÁŽNÝCH (2.10.)

Hned druhý říjnový den si připomínáme památku andělů strážných. Velikou úctu k nim měli papežové posledních dvou století.

Když se odtrhneme od té představy, do které člověk většinou sklouzne, když si vybaví slovo anděl (mám na mysli obrázek, známý nám od dětství – andělíček strážníček s křídly, chránící dítě), pak vstoupíme do úžasného duchovního zjevení.

Teologie nás upozorňuje na to, že se pohybujeme ve světě, který je pro nás absolutně nepředstavitelný. Ve zjevení jsou nám andělé představováni jako tajemné, mocné, všechno lidské překračující bytosti. Bůh dal nositelům zjevení dar, že mohli patřit na anděly, a oni se pak pokusili svá vidění popsat lidskými obrazy. Jsou to však obrazy, symboly, a tak je nutné mluvit, chceme-li vyslovit nevyslovitelné.

Když nahlédneme do učení teologů, nacházíme tam pestrou škálu nauky.

- Andělé se zjevují jako muži, připomíná to sílu.
- Andělé jsou čistí duchové, nic tělesného je nesvazuje.
- Protože jsou duchové, nejsou vázání ani na čas ani na prostor, ale nejsou pozdviženi nad čas a prostor, protože nejsou jako Bůh. Mají určitý okruh své působnosti.

- Mohou se pohybovat s neuvěřitelnou rychlostí z místa na místo, je to okamžité sebezpřemístění. Pronikají do nepřístupných míst.

- Mají poznání, které převyšuje všechno lidské poznání.

- Mohou konat jen to, co Bůh chce.

- Jsou nejenom duchové, ale jsou také naplněni Duchem svatým – patří na Boha.

- Andělé se klanějí Bohu. Písmo svaté nám dává tušit, že jsou jich nekonečné zástupy. Panuje v nebi řád, není tam rovnost. Rovnostářství se v nebi nenosí, jsou tam rozdíly.

Písmo svaté mluví o mocnostech, o silách. Je zde členění a hierarchie.

- Všichni radostně a vděčně přijímají skutečnost, kterou jim udělil Bůh.

Je toho mnoho, o čem bychom mohli meditovat v této oblasti. Na závěr chci podtrhnout jednu skutečnost: Když slavíme mši svatou, myslíme na to, že andělé jsou nám nablízku. Můžeme být přesvědčeni, že nebeské zástupy se s námi na tomto svatém místě účastní nejsvětější oběti. A když po prefaci voláme **svatý, svatý, svatý**, pak se připojujeme k andělům. Preface to výslovně říká: připojujeme se k andělům, prosíme, aby nás vzali do svého sboru. Jaká je to pro nás čest, že můžeme chválit Boha s velikými a mocnými anděly.

děkan Jan Daněk

ÚSMĚV

Tvář, která září jasným, srdečným úsměvem, má sama o sobě *blahodárný vliv na okolí*. Tvůj úsměv vyvolá úsměv i na tváři druhého. Z tvého úsměvu proudí trochu radosti, hřejivosti a naděje do duší druhých. Tvůj úsměv projasňuje temnoty.

Úsměv na veselé tváři vydává svědectví o pokoji, který je ovocem čistého svědomí, o odevzdanosti Bohu Otci, který „syťi ptactvo a šatí lilie“.

Úsměv na tvé tváři, který je výrazem tvé vůle k otevřenosti a službě, zve každého v tvé blízkosti, aby k tobě přistupoval bez obav.

Tvůj úsměv dokáže v mnohém smutném člověku probudit novou energii, naději, že nic není ztraceno. Znovu poznává, že Bůh nad svými tvory bdí.

Přátelský úsměv, plný lásky a dobroty, jim hlásá nekonečnou lásku Boží.

Být přátelský je snadné, jde-li vše dobře, jsi-li sám obklopen milujícími lidmi. Ale mít úsměv na tváři neustále, v slunci i v dešti, ve dnech zdraví i nemoci, při úspěchu i neúspěchu, to je znamením, že duše čerpá z božského srdce ustavičnou radost, která umí zapomenout sama na sebe, aby obšťastnila druhé.

Voršila Ledochowska

Z MOUDROSTI NAŠICH ŠKOLÁKŮ

- Vatikán je církevní stát, ve kterém vládne papežský rod.
- Vatikán je nejmenší stát v Evropě, kde mají papeži vymyšlená jména.
- Jih Evropy má teplé počasí, tak tam odlétají ptáci na rekreaci.
- Mezi italskými sýry vyniká gondola.
- Koloseum v Římě je jen zřícenina. Kdyby bylo postaveno celé, lidé by tam nechodili.
- Ostrovy Středozemního moře jsou buď větší nebo menší než Sicílie.
- V Itálii vznikly sopky, protože je tam teplejší počasí.
- V Itálii je teplejší ovoce než v Norsku.
- Vesuv, když kouří, tak pracuje.
- Vidět Neapol a zemřít se říká, když na ní startuje letadlo.
- Kréta je ostrov ve Středozemním moři. Její obyvatele nazýváme kretény.
- Albanie má skoro celé hornaté podnebí.
- V Řecku dělají pastýři z ovčí sýr.
- Aténané v minulosti pěstovali vědy a blahobyt.
- Itálie má mnoho historických památek. Hlavně z minulosti.
- Nejúčinnější sopka Itálie je Mafie.

Povedené výroky méně povedených žáků
do časopisu Nezbeda sesbíral VTR

.....
Matouš: farní občasník, pro vnitřní potřebu vydává farnost Fryšava